

# مسلک شکر ساوا

قابانمیش قاپیلاری آچدیلار سیر سیر

سالدیلار قاپیلارین دالینا سیرار

باغیرمادی مادی آپین قاپیلاری

کلفچدن چاغیرمادی

یانغیردو کو کوز لریده باغدی آنا توراقا

چیندی شاه دامارلارین دیشلریده

یازدی دو وارلارا

شرفلی میلکتر اوز بایراقلاری آلتیندایا سار

اکبر آزاد

ساوالان رادمهر

آیدین خوجالی

پینار فرج زاده

بهمن آراز

علی رضا عبداللہی

سونافر ج زاده

حسن رحیمی

شوکور قهرمانی فرد

یوروش مرعلی بیگی

بهبود قلی زاده

محمود فضلی

لطیف حسنی

نعیم احمدی

یاشار کریبی

آراز سلیمانی

در زمانی که توجهات جامعه ی جهانی به مسئله ی اتمی ایران معطوف شده وضعیت حقوق بشر در کشوری که ایران نامیده می شود و در آذربایجان روز به روز بدتر و وخیم تر می گردد. بازداشت های غیر قانونی و طولانی مدت، شکنجه ی بازداشت شدگان و اعمال فشار بر خانواده های آنان، صدور احکام سنگین زندان، اجرای وثیقه های کمرشکن، محرومیت از تحصیل، اخراج از مدرسه و دانشگاه و ... از جمله موارد نقض حقوق بشر در آذربایجان جنوبی می باشد که در سالهای اخیر روند رو به رشدی داشته است.

در حالیکه در سال ۸۷ هر ۳۴ ساعت و در سال ۸۸ هر ۳۵ ساعت شاهد یک مورد بازداشت فعالین سیاسی آذربایجانی بودیم، آمار رسمی ارائه شده که آن نیز تنها بخشی از دستگیری ها را شامل می گردد نشانگر آن است که در بهار سال ۸۹ هر ۱۸ ساعت یک مورد دستگیری فعالین آذربایجانی گزارش گردیده است. از یک فروردین ۸۹ تا یک تیر، آذربایجان شاهد ۱۲۷ مورد بازداشت و صدور ۵۶ سال حبس برای ۷ فعال آذربایجانی بوده است.

در این میان موجی از دستگیری ها که ۲۰ اردیبهشت ماه ۸۹ با بازداشت یوروش مهر علی بیگلی آغاز شد و با بازداشت ۱۶ نفر دیگر در روزهای بعدی ادامه یافت مهمترین و بی سابقه ترین مورد برنامه ریزی شده ی نقض حقوق بشر را در سالهای اخیر رقم زد. این دستگیری های گسترده و سیستماتیک که برای اولین بار در حرکت ملی شاهد آن بودیم در سکوتی عجیب از جانب نهادهای مدعی حقوق بشر مرکزگرا اتفاق افتاد. نبود رسانه های موثر و کار آمد در حرکت و ضعف قدرت لابیگری فعالین ملی آذربایجان در جوامع بین المللی و نهادهای

حقوق بشر جهانی باعث شد که نیروهای امنیتی با خیال آسوده و دست باز به شکنجه و اعمال فشار بر افراد در بند بپردازند. عدم انتشار و پوشش مناسب اخبار مربوط به بازداشت شدگان و ایجاد برخی شبهات در مورد آنها در داخل نخله های مختلف حرکت ملی نیز مزید بر علت بود تا این افراد در کمال غربت و تنهایی مورد بی مهری بازجویان و شکنجه گران قرار گیرند. اکنون که بیش از ۱۰۰ روز از اولین بازداشت موج اخیر دستگیری ها می گذرد و افراد بازداشت شده همچنان بدون کوچکترین حمایتی از خارج حرکت ملی و حتی بایکوت در داخل، زیر شکنجه های روحی و جسمی شدید قرار دارند؛ می توان دریافت که حرکت ملی آذربایجان جنوبی در وضعیتی بسیار آسیب پذیر قرار دارد که به طور احسن قدرت خنثی سازی و توان مقابله با هجمه های نهادهای امنیتی ایران را نداشته و در صورت تصمیم برای برخورد های چکشی تر ضربات سنگینی را متحمل خواهد شد.

با تجربه ی چنین رویدادی فعالین حرکت ملی آذربایجان باید در پی پاسخی برای این سوال باشند که برای عبور از این وضعیت چه باید کرد و چگونه می توان حرکت ملی آذربایجان را از این انزوا نجات داد؟

## بیانیه ی فعالین ملی جلفا در باب دستگیری های اخیر

اوجا تورک اولوسو، بوتؤو آذربایجانیمیزین شرفلی میللتچی لری !

بیلیندیگی اوزره دوغما یوردوموز آذربایجانین گونئیینده ایران آدلی دوستاقدان حاقلاری تاپدالانماقدان اولان گونئی آذربایجان تورک اولوسونون، میلی اوپانیش حرکتاتی قاپسامیندا سوردورولمکده اولان حاقلی چالیشمالاری ۱۳۷۲. ایلدن باشلایب اوزونه اؤل یئر توتاراق، ساین دؤکتور محمود علی چؤهرقانلین باشچی لیغی و گونئی آذربایجانین اؤزئری لی میللتچی لری نین چابالاری نتیجه سینده گونمه گلیمیش و ده اولوسوموزون اولابیلدیگی قدر اوپانیشینا یول اچمیش دیر. نه یازیق کی گوجل و تپه دن دیرناغا گلیمیش سلاحلارا ساری لی ایران فاشیست حاکمیتی نین کندی گوجو بیر یانا، میلی حرکتیمیزین بیرچوخ چالیشقانی نی دا حرکتیمیزین یولون دان آذرماغی، بیرلیگیمیزی پوزماغی چئشیدلی منفور یوللارلا باچارمیش و حرکتیمیزین یئرسیزجه سینه گوج، انئرزلی و هزینه توکتمه سینه ندن اولموش دور. گئت-گنده میلی حرکتیمیز گلیمیش گوجلندیکجه، بو رژیم باسقی لارینی داها دا آرتیرمیش، میللتیمیزی دوغال اینسانی، کولتورل، سیاسی و بنزری هاقلاریندان یوخسول قویاراق، میلی حرکتیمیزین یولوندا چالیشماقدان اولان میللتچی لری میزی، حاقسیر حؤکوم و هابئله اتهاملارلا سیخیش دیراراق آچیق و قاپالی زیندانا، ایشکنجه یه، چئشیدلی تهدیدلره و زور دوروملارلا دایامیش دیر .

آنچاق آنالاری میزین سؤزو گری " آج تویوق یوخوسوندا داری گؤرر" مثالی، حاکمیتین بوتون چابالاری هر آشامادا بو ایلر بو یونجا داشا دیمیش و حرکتیمیزین فرق لی بؤلوملرده دننیم قازانماسینا یول اچمیش دیر .

گۆردوگونوز و معلومات آدیغینیز کیمی کنچن ایکی آی بویونجا، قدار ایران رژیمی میللتیمیزین دینج یوللارلا حاقلارینی طلب ائدن میللی مدنی و سیاسی چالیشقانلاریمیزی یئرسیز و یالان هؤکومرله یوردوموزون چنشدلی شهرلریندن توتوقلایاراق ایشکنجه و تهدیدرله، ایططیلات ایدارهسی دوستاغیندا سورقولاماغا گؤتورموشدور. سؤز یوخ کی ایناملی میللتچی لریمیز اؤیرندیکلری بو چتین دوروملارلا نئجه اوزلشه جکلرینی بیلیر و بو سیناقدان دا باشاری لی چیخاجاقلار، اما نه یازیق کی میللتیمیزین سسینی اؤلکه سینیرلاری ائشیگینده آزاجیق دا اولسا تمثیل ائدن آز سایی لی تورکچولریمیز، تورک جومهوریت لری و تورک توپلولوقلاری چالیشقانلاری و ده اولوسلاراراسی اینسان حاقلارینی ساوونان قوروم و قورولوشلار، مئدیا منسوبلاری، ایلردیر گونئی آذربایجان تورکلوگو علییهنه اویقولانان زوربالیغا یئترینجه اؤنم وئرمه میش و بوگون ایران فاشیست رژیمنین، سیریتیمیشجاسینا هر جور پیس لیکله، اورتامین سسسیزلیگیندن یارارلاناراق میللی- سیاسی چالیشقانلاریمیزی، تبریز شهرینین زیندانیندا توپلاماسینا، اونلاری ایشکنجه ائدهرک عائلهلرینی پریشان ائتمه سینه یول آچمیشدیر. اونلارا گۆزه غززه و لونان یا دا افغانیستانین گوندمی یا دا کی بعضی لرینجه فوتبول تاخیمی اولان تیراختورون لیگدکی اولایلاری داها دا اؤنملی دیر!

بیز گونئی آذربایجانین جولفا بؤلگهسی میللی چالیشقانلاری اولاراق؛

- اؤنجه لیکله سون گونلرده ایران فاشیست رژیمنین میللتچی لریمیزین وحشیجه سینه توتوقلاماسینی قیناییر، میللتچی لریمیزین تنزلیکله سربست بوراخیلما سینی، آدی یاشاییشلاری و عائلهلرینه دؤنمه لری اوچون گریبنین یئرینه گتیریلمه سینی ایستتیریک .

- اولوسلاراراسی اینسان حاقلاری چالیشقانلارینین، تورک جومهوریتت لری و تورک توپلولوقلارینین تمسیلچی لرینه سس لنه رک گونئی آذربایجاندا یاشانان

ظلمه قارشى سوسقونلوقلارینی قیناییر، اونلارین بو قونودا اولوسلاراراسی اینسان حاقلاری قورولوشلاریندان دوروما ال قویولماسی اوچون آکتیو شکیلده گربینی یئرینه گتیرمه لرینی ریجا ائدیریک .

• گونئی آذربایجان میللی حرکتی آدینا اولکه سینیرلاری ائشیکینده فالیت گؤسترن آز سایلی مئدیا منسوبلاری، تشکیلاتلاری و سیتة چالیشانلاریندان، توتوقلانمیش میللتچی لریمیزین تئزلیکه سربست بوراخیلماسی اوچون گوندم یاراتماسی دوغرولتوسوندا داها آرتیق چالیشان اولمالارینی ایستیریک .

سونوندا؛ گونئی آذربایجان میللی حرکتی آدینا، ایران فاشیست حاکمیتینه، توتوقلو میللتچی لریمیزه قارشى بو چیرکین آدیملاری داوام ائتدیگرلی تق دیرده چئشیدلی یوللارلا و الیمیزده اولان آراجلارلا الیمیزدن گلنی اسیرگمیجیمیزی و دوستاقدا اولان میللتچی لریمیزین آرخالاریندا اولدوغوموزو بیلدیریر، اسارنده اولان اولکوداشلاریمیزلا فئخرئتدیگیمیزی اعلان ائده رک یوللارینین داوامچیسی اولاجاغیمیزا بیر داها سؤز وئیریک .

\* یاشاسین گونئی آذربایجان میللی حرکتی

\* یاشاسین گونئی آذربایجانین میللی مدنی و سیاسی حاقلارینی ساوونان میللتچیلریمیز

\* یاشاسین ایران فاشیست رژیمی دوستاغیندا ایشکنجه لره معروض قالدیق لاری حالدا یولون دان دؤنمه یین دیرنیش، اؤزگورلوق و باغیم سیزلیق سیمبوللاری میللتچیلریمیز

\* یاشاسین میللی بایراغیمیز

\* یاشاسین آذربایجانیمیز

## از رنجی که می بریم ...

در میان مردم هند، مهاتما گاندی به باپو (به زبان هندی پدر) معروف است. هندیان بخاطر نقش متمایز گاندی در آزادی این کشور از زیر یوغ استعمار، به وی لقب "پدر ملت" داده اند. به هر حال، امروز گاندی نمادی از هندوستان نوین بشمار می رود. "موخولو" (پدربزرگ) عنوان رسمی نلسون ماندلا در میان مردمان قاره سیاه است؛ کسی که با ایستادگی بی نظیر در زندان های آپارتاید، به رویای برابری سیاه و سفید رنگ واقعیت بخشید. ماندلا آئینه تمام نمای قاره سیاه درآستانه هزاره سوم است؛ محلی که در آن هیچ خبری از نژادپرستی نیست.

برای نسل ما نام بابی ساندرز یادآور یک اعتصاب غذای طولانی-۶۸ روز- و مرگ دلخراش ناشی از آن است. اما مرگ قهرمانانه وی علاوه بر این که رسوایی دولت انگلیس را در سطح جهانی در برداشت بلکه باعث جلب توجه دوباره افکار عمومی جهان به مسئله ملی ایرلند شد. برای نسل جدید، بدون شک بابی ساندرز سمبل مبارزات آزادیخواهانه ایرلند به شمار می رود. در اوج فوران جنبش های چریکی در سرتاسر دنیا تنها یک نام بر زبان های مردم جاری بود؛ چه گوارا. محبوبیت جهانی این مرد در دهه های ۷۰ و ۸۰ میلادی حتی مرزهای آمریکا را نیز درنوردید. چه گوارا اگر چه در جنگل های بولیوی کشته شد اما به مرور تبدیل به سمبل مبارزات چریکی شد.

امروز اگر چه مبارزات مردم هند پایان یافته است اما افسانه گاندی برای هند پایانی ندارد. زندان های آپارتاید در آفریقا تعطیل شده است اما کسی زندانی شماره ۴۶۶۶۴ (ماندلا) را از یاد نبرده است. بابی ساندرز جان باخته است اما مردم دنیا او را بیش از مارگارت تاچر نخست وزیر انگلیسی در آن دوران دوست دارند. اگر چه "چه" موفق نشد تا به رویای دنیایی برابر و آزاد رنگ واقعیت بخشد اما خود به رویایی تبدیل شد تا در عصر ما بیش از همیشه شمایل یک "قدیس چریک" را پیدا کند.

این داستان، داستانی درباره مبارزه است و قهرمانان این داستان یعنی کسانی که به مبارزه معنا می بخشند "سمبل های مبارزه" هستند. گاندی، ماندلا، بابی ساندرز و چه گوآرا هر کدام در متن مبارزه ای قرار داشته اند، و این اشخاص، قهرمانان این داستان یعنی "سمبل های مبارزه" بودند. مبارزه شاید در جایی پایان یابد اما قهرمانان آن هیچ وقت نقطه پایانی ندارند. سمبل های مبارزه به تدریج نامیرا می شوند؛ آنها خود داستانی دیگر می شوند.

و اکنون چندی است که داستان مبارزه ما در آذربایجان در حال نگارش است؛ داستانی که درباره آزادی است. اما این داستان با تمام داستان های دنیا یک تفاوت عمده دارد. داستان ما شخصیت اول ندارد؛ داستان ما سمبل مبارزه ندارد؛ داستان ما قهرمان ندارد.

در تمام جنبش های دنیا متداول و مرسوم است که مبارزان نمونه را ابتدا در قالب شخصیتی ممتاز معرفی می کنند و سپس آنها را تبدیل به سمبل های مبارزه می سازند. آنان در بیشتر مواقع یک چهره اساطیری و مقدس را از سمبل های مبارزاتی خویش به تصویر می کشند. رهبران شان را دست نیافتنی دوست

دارند. داستان مبارزه برای آنها بدون شخصیت اول معنایی ندارد. آنان به سمبل های مبارزه جان می بخشند.

اما در حرکت ملی، مبارزان نمونه نه تنها به شخصیتی ممتاز بدل نشده و به عنوان سمبل معرفی نمی شوند؛ بلکه در بیشتر مواقع نیز محو می گردند. ما حاضریم تا به راحتی اعتبار مبارزان فدایی ملت را فدای تنگ نظری های شخصی خویش سازیم. ما رهبران خویش را نه در اوج عزت و سربلندی بلکه در حضيض ذلت و سرافکنندگی دوست داریم. ما داستان هایی را که شخصیت اول داشته باشد؛ دوست نداریم. ما سمبل های مبارزاتی را به هر طریق ممکن از بین می بریم.

پس اگر این گونه است که داستان مبارزه بدون وجود قهرمان معنایی ندارد؛ مبارزه همواره به سمبل های مبارزه نیاز دارد و داستان مبارزه باید شخصیت اول داشته باشد چرا در حرکت ملی این گونه نیست؟ آیا حرکت ملی آذربایجان خالی از سمبل های مبارزه است؟ آیا واقعا حرکت ملی این استعداد را ندارد که شخص یا اشخاصی را در نقش شخصیت اول معرفی کند؟

پاسخ این سؤال منفی است. حرکت ملی آذربایجان در طول سالیان گذشته مبارزان زیادی را در دامن خود پرورش داده است که قابلیت و توانایی آن را داشته اند تا به سمبل مبارزه ملی آذربایجان تبدیل شوند؛ دکتر چهره گانی، مرحوم مهندس امانی و سعید متین پور از جمله این افراد می باشند. حتی بدون اغراق به نظر می رسد که برخی از این مبارزان شایستگی این را دارند که اسامی ایشان در کنار اسامی الگوهای جهانی مبارزه ذکر شود.

در مورد پتانسیل حرکت ملی برای خلق شخصیت اول (لیدر) نیز به زعم نگارنده در مورد دکتر محمود علی چهره گانی چنین فرصتی در پیش روی فعالین ملی قرار داشت که به هر عنوان آنچنان که بایسته و شایسته بود مورد توجه قرار نگرفت. پس دلیل اصلی این که تاکنون حرکت ملی نتوانسته است که سمبل مبارزه و شخصیت اولی هم تراز با سطح مبارزات خویش معرفی کند؛ چیست؟

شاید در نگاه اول به نظر می رسد که فاکتورهایی نظیر ضعف های شخصیتی برخی از فعالین ملی، تنگ نظری ها و رقابت های شخصی، بینش سیاسی نادرست آنان، ساختار سیاسی نامطلوب حرکت یا ضعف گفتمان ملی در بروز این مسئله دخیل بوده اند اما این موارد با وجود این که در شکل گیری این وضعیت دخیل بوده اند؛ به نوبه خود معلول علت دیگری بشمار می روند.

دلیل اصلی شکل گیری این وضعیت در حرکت ملی آذربایجان از نظر نگارنده " فقر فرهنگ مبارزه" است. این مفهوم که نخستین بار در حرکت ملی آذربایجان توسط دومان ساوالان در جزوه "آسیب شناسی جنبش دانشجویی آذربایجان(با تکیه بر فقر فرهنگ مبارزه در حرکت ملی)" مورد استفاده قرار گرفته بود سرآغاز بحث های مهمی پیرامون مفهوم مبارزه در حرکت ملی شد. به زعم نگارنده مشکل اساسی ما در حرکت ملی این است که هنوز خیلی از ما باور نکرده ایم که در متن یک مبارزه تمام عیار قرار داریم. پس وقتی که ما چنین نگرشی نداشته باشیم؛ طبیعی است که فعالیت ما -نه مبارزه ما- نیازی به شخصیت اول، سمبل مبارزه یا قهرمان نداشته باشد.

البته عدم آشنایی بسیاری از فعالین ما با الفبای اولیه مبارزه باعث بروز بسیاری از آسیب های دیگر نیز شده است. تخریب و شانتاژ به جای نقادی سالم در حرکت فراگیر شده است؛ روحیه تشکیلات گریزی و آثارشی سازمان یافته

جایگزین روحیه کار تشکیلاتی و مبارزات سیستماتیک شده است؛ رقابت بر اساس منافع شخصی در حرکت ملی جایی برای رقابت براساس منافع جمعی نگذاشته است؛ نگاه کوتاه مدت و تاکتیکی بجای نگاه بلند مدت و استراتژیک تبلیغ می شود و بالاخره منطق عافیت جویانه بر احساسات مبارزه خواهانه فائق آمده است که این مسایل در جای خود محتاج آسیب شناسی دقیق و موشکافانه می باشد اما مسئله مورد اشاره ما در این مقاله آفت "شخصیت سوزی" است.

براساس این آفت، ما گاهی در حرف و گاهی در عمل و اغلب هم در حرف و هم در عمل در جهت نغی لزوم سمبل مبارزه و شخصیت اول مبارزه (لیدر) عمل می کنیم. بر خلاف رویه معمول تمام جنبش های دنیا که به امر "شخصیت سازی" علاقه دارند حرکت ملی تاکنون به امر "شخصیت سوزی" علاقه نشان می دهد. اولین قربانی این تفکر نادرست در حرکت ملی، دکتر چهره گانی بود. علیرغم این که کاراکتر ویژه دکتر چهره گانی می توانست زمینه ساز اعتبار این جنبش در سطح منطقه و جهان شود اما متاسفانه مخالفت خوانی های برخی از جریان های جبهه داخلی حرکت در مقابل رهبری دکتر چهره گانی از کارایی نقش رهبری ایشان به شدت کاست.

دکتر چهره گانی اولین قربانی و به عبارتی بزرگ ترین قربانی بیماری "شخصیت سوزی" در حرکت ملی بود. اگر چه برخی دوستان کماکان اصرار دارند که بعضی از رفتارهای نادرست دکتر چهره گانی را نیز در تحقق این امر دخیل بدانند اما کیست که نداند که تمام این رهبران نیز که ذکرشان رفت میرا از اشتباه نبوده اند. جالب آن که کسانی که در آن دوران به مخالفت با دکتر چهره گانی

برخاستند؛ عمل خویش را در راستانی منافع حرکت ملی تفسیر و "شخصیت سوزی" را تحت عنوان مبارزه با کیش شخصیت و دیکتاتور مابی تبلیغ می کردند.

اما بهانه طرح دوباره این مباحثات بی پایان قدیمی، گریز به بازداشت های سلسله وار چند ماه اخیر آذربایجان و نگرانی از بابت تکرار مسئله "شخصیت سوزی" در مورد این عزیزان می باشد. اگر چه سکوت محافل سیاسی مرکزگرا در قبال بازداشت های آذربایجان چندان مایه تعجب نبود اما سکوت و بایکوت خبری بعضی از ارگان های خبری حرکت ملی و ارائه تحلیل هایی از جنس تخریب و شانتاژ در مورد علل این دستگیری ها- بطور مثال دیدار با موسوی یا دیدار با پژاک- برای گمراهی افکار عمومی فعالین حرکت مایه تعجب بود و نشان از کلید خوردن پروژه جدید "شخصیت سوزی" داشت.

اما ای کاش دوستانی که رنج تهیه سناریوهای پیچیده ای را نظیر دیدار سری با موسوی در تهران یا دیدار با پژاک در کوهستان های صعب العبور شمال عراق را درباه علل این دستگیری ترتیب داده بودند دلایل واقعی این دستگیری را بیان می کردند. به زعم نگارنده دلیل واقعی بازداشت این فعالین را باید در اعتقاد آنان به امر مبارزه پیگیری کرد. اغلب این افراد از پیشروان امر مبارزه در حرکت ملی آذربایجان و از آموختگان مکتب مبارزه می باشند. بازداشت گسترده و سلسله وار این افراد در شهرهای مختلف آذربایجان بار دیگر ثابت کرد که ترس حاکمیت از مبارزات سیستماتیک و سازمان یافته است و بنابراین در اولین گام به سراغ مدعیان و مبلغان این ایده رفته است.

جالب آن که به همان دلیلی که این مبارزان ملی بازداشت شده اند و اکنون چندین ماه است که در بازداشتگاه های اطلاعات بسر می برند به همان دلیل نیز اخبارشان مورد سانسور برخی از ارگان های خبری داخل حرکت و جریان

های سیاسی آن قرار گرفته است. این هم از آن عجایب منحصریفرده مختص حرکت ملی است که اشخاصی بخاطر وابستگی تشکیلاتی آنچنان **غیرخودی** محسوب می شوند که اخبارشان سانسور و حتی شخصیت اشان مورد تخریب و تخطئه برخی از دوستان **خودی** قرار می گیرد. در حالی که در تمام مبارزات دنیا اصل بر مبارزات سیستماتیک و سازمان یافته است در حرکت ملی آذربایجان سخن از چنین مسئله بدیهی و واضحی در حکم "ارتداد ملی" است. اگر در تمام دنیا مبارزات تشکیلات های انقلابی مورد تشویق و ستایش قرار می گیرند در آذربایجان چنین مبارزانی مورد مواخذه و سرزنش شدید قرار می گیرند. این مسئله نیز ناشی از "فقر فرهنگ مبارزه" است. شاید آذربایجان جنوبی تنها نقطه ای در این کره خاکی باشد که مزد جسارت و شجاعت مبارزان خویش را این چنین با ناسپاسی هر چه تمام می دهد.

البته ما پیش از این نیز طعم تلخ سانسور داخلی را در مورد اخبار گاموح و دکتر چهره گانی تجربه کرده بودیم و از این تجربه آموخته بودیم که حتی اگر به فرض هم در اقلیت هم باشیم باید اعتقاد خود را به مواضع اصولی خویش از یاد نبریم. پس اگر چه در این قضایا نیز گفتار و رفتار برخی از دوستان در مورد این زندانیان سرافراز ما را بسیار آزرده اما این رنج نامه، عجز و لابه ای در مورد مظلومیت و غربت گاموح در حرکت ملی نیست بلکه آسیب شناسی ای درباره کلیت حرکت ملی است که اگر مورد توجه قرار نگیرد در آینده آسیب های زیادی را برای حرکت در پی خواهد داشت.

نگارنده صادقانه اعتراف می کند بیش از آن که نگران وضعیت گاموح در حال حاضر یعنی پس از استعفای دکتر چهره گانی و بازداشت های اخیر باشد بیشتر نگران اوضاع و احوال حرکت ملی است. به زعم نگارنده حرکت ملی آذربایجان در

مسیر نادرستی گام بر می دارد که متضمن آینده ای خوش برای آن نیست. فعالین ملی ما باید قبول کنند که ما در حال مبارزه هستیم و ملزومات این مبارزه را نیز فرا بگیرند؛ از کار تشکیلاتی تا امر "شخصیت سازی".

اگر امروز در حرکت ملی روحیه تشکیلات گریزی و آنارشی سازمان یافته وجود دارد مسئول آن همه ما هستیم. اگر دوگانه فعال ملی مستقل (غیر تشکیلاتی) بنابراین **خودی** و فعال ملی غیرمستقل (تشکیلاتی) بنابراین **غیرخودی** شکل گرفته است باز هم باید به خودمان مراجعه کنیم. ما چه مسئله ای را از یاد برد ایم؟

به عقیده نگارنده ما کماکان فهم درستی از مقوله مبارزه نداریم و تا زمانی که این فهم شکل نگیرد مشکلات ما حل نخواهد شد. برای فهم مبارزه نیز باید فرهنگ درست مبارزه در حرکت تبلیغ شود. اما به نظر می رسد که همچنان افرادی هستند که نمی خواهند با واقعیت مبارزه روبرو شوند؛ نمی خواهند تا از تاریخ درس بگیرند و کما فی السابق بر طبل اشتباهات گذشته اشان می کوبند. روی سخنم با کسانی است که با طرح سناریوهای واهی در پی تخریب وجهه و اعتبار مبارزان ملی دربند هستند و به آفت "شخصیت سوزی" دامن می زنند.

در حالی که در خود تجربه جنبش های ایران نیز شخصی مانند اکبر گنجی سپاهی اسبق به عنوان چهره جهانی مدافع حقوق بشر مطرح می شود و کسی نیز اعتراضی نمی کند یا سعید حجاریان عضو اسبق اطلاعات جانباز اصلاحات نام می گیرد و کسی پیگیر پرونده کاری سابق وی در وزارت اطلاعات نیست یا در مورد اخیر جنبش سبز که میرحسین موسوی نخست وزیر دوران جنگ و یکی از عوامل کشتارهای دهه ۶۰ به سادگی ردای رهبری جنبش دموکراسی خواهی ایران را بر تن می کند سؤال من از این دوستان این است

که چرا ما نمی توانیم یا نمی خواهیم چنین کاری را در مورد شخصیت های ملی خویش انجام دهیم؟

پاسخ سئوال واضح است. جنبش های مذکور حداقل در این مسئله یک گام از ما پیش هستند. آنان تلاش می کنند تا نقاط ضعف بیشمار رهبران و سمبل های مبارز خویش را پوشش دهند و نقاط قوت آنها را برجسته سازند ما برعکس تلاش می کنیم که نقاط ضعف رهبران و فعالین ملی سرشناس خویش را برجسته کنیم و نقاط قوت آنان را بسادگی نادیده بگیریم.

آنها هر کاری می کنند تا رهبران خویش را در جهان پرآوازه سازند و به این ترتیب موسوی خط امامی را تبدیل به یکی از معروف ترین رهبران جنبش های دموکراسی خواه دنیا بدل می کنند . ما در مقابل هر کاری می کنیم که رهبرانمان در جهان پرآوازه نشوند و به این ترتیب چهره مردمی و محبوب دکتر چهر گانی را با تصویری سیاه نمایی شده جایگزین می سازیم. آنان یکدل و یک رای در نظرسنجی سایت **who popular** به موسوی رای می دهند تا او اول شود اما ما برای دکتر نه تنها تبلیغ نمی کنیم بلکه ضدتبلیغ انجام می دهیم که مبدا وی در رتبه های برتر قرار بگیرد. ما حاضر نیستیم که تمام فداکاری های دکتر را برای حرکت ملی به یاد بیاوریم اما هر لحظه حاضر هستیم تا در مورد مصاحبه با کانال آپادانا داد سخن سر دهیم. می دانم این حرف ها چاره ساز نیست؛ اما ای کاش حداقل آدم های نوستالوژیکی بودیم تا حتی برای یک لحظه هم که شده، خاطرات شیرین زمان حضور دکتر را در ایران بخاطر می آوردیم.

تمام اینها را گفتم تا از مبارزان دربندمان بگویم. بیاید برای یک بار هم که شده به جای تکرار پروژه "شخصیت سوزی" در مورد این عزیزان، پروژه "شخصیت سازی" را در مورد آنان اجرا کنیم. برای این کار هم لازم نیست تا در مورد این افراد

داستان سرایی کنیم همین که واقعیت را در مورد آنان بگوییم کافی است تا آنان به سمبل های مبارزه بدل شوند.

بیاید از یروش بگوییم که از اوایل دهه هفتاد تا به امروز در کوران مبارزات ملی بوده است؛ از بهبود قلیزاده که یک قوشاچای او را معلم ملی خود می داند؛ از نعیم احمدی که در مبارزه یک دنیا صفا و صمیمیت دارد؛ از محمود فضلی مردی که همواره با جان و دل همراه حرکت بوده است؛ از آیدین خوجالی که رزومه مبارزاتی او به رغم سن کم به اندازه یک مبارز چند دهه ای پربار است؛ از استاد اکبر آزاد که به قول دوستان از موسفیدکنندگان حرکت ملی است؛ از شهرام رادمهر که همچون ساوالان استوار است؛ از یاشار کریمی که تجلی کامل مردان بدون ادعا در عرصه مبارزه است؛ از آراز که خود را سرباز فدایی آذربایجان می داند اما فی الواقع ژنرالی است در قامت سرباز؛ از بهمن آراز شاعری که نفس گرمش خاطره آذربایجان را در دل زنده می کند؛ از علیرضا عبداللهی که مشقات مبارزه را بر راحتی زندگی لوکس و شیک یک دکتر ترجیح داده است؛ ؛ از لطیف حسنی استراتژیستی که ثابت کرد که مبارز را نیز به همان اندازه خوب می فهمد؛ از پینار که جسارتش یاد نگار کوراوغلو را در خاطرمان زنده می کند؛ از سونا که به معنای واقعی کلمه همراه یک مبارز شد؛ از شکر معلمی که مشق مبارزه می دهد و از حسن رحیمی که برای حقوق بشر مبارزه می کند.

داستان مبارزه ما کماکان ادامه دارد. نمی دانم که این داستان کی پایان خواهد یافت اما مطمئن هستیم که این داستان بدون شخصیت اول، سمبل مبارزه و قهرمان پایانی نخواهد داشت.

## گزارش کمیته حقوق بشر انجمن اسلامی دانشگاه تبریز و علوم پزشکی

### درباره فعالین مدنی دربند آذربایجان

جامعه ایران و آذربایجان در ماه های اخیر وضعیت اسفباری از تمام جنبه های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و ... داشته است و در این بین آن چه که بیشتر به چشم می آید وضعیت وخیم حقوق بشری آن است. روز به روز بر ابعاد بازداشت ها و برخورد های امنیتی افزوده گشته و دولت برخاسته از انتخابات مهندسی شده ی ۸۸ رفته رفته عرصه را تنگ تر و تنگ تر می کند. مع الاسف هیچ معیار و محدودیتی در چگونگی دستگیری ها، نحوه ی بازجویی ها، برخوردهای فیزیکی و روانی و ... لحاظ نشده و به نوعی هرج و مرج امنیتی بر این سیستم حاکم شده است. از ابتدای این سال و پس از اعتراضات مدنی در باب خشک شدن آب دریاچه ی اورمیه تاکنون ۱۷۱ نفر از فعالین مدنی آذربایجان در شهر های مختلف دستگیر شده اند و به بازداشت هایی یک روزه تا چندین

ماهه در بازداشتگاه های انفرادی نهاد امنیتی معروض گشته اند. این بازداشت ها همراه با شکنجه های مختلف روحی و روانی بوده است . علاوه بر بازداشت ها کماکان تهدید های امنیتی، برخوردهای دانشجویی، احکام صادره ی زندان و ... نیز روال گذشته ی خود را پیموده است.

هم اکنون ۲۰ تن از فعالین جنبش آزادی خواهی ملت آذربایجان ماه هاست در سلول های انفرادی نهاد های امنیتی محبوس و تحت شکنجه های شدید روحی و روانی مستند قرار دارند. آراز سلیمانی دانشجوی دانشگاه بوعلی همدان در حالی از ۲۷ خرداد ماه در اختیار نهاد های امنیتی قرار دارد که ۳ روز را در اثر سکته ی قلبی در بیمارستان سپاه تبریز بستری شده است. نهاد های امنیتی با خواستن خانواده ی وی به اتاق ۳۷ زندان تبریز، مبلغ ۲۰۰ هزار تومان هزینه ی احیا و درمان وی را از آنان استرداد کرده اند. به گفته ی شاهدان عینی آزاد شده از بند نهاد های امنیتی، یوروش مهر علی بیگلی نیز به صورت مداوم و شبانه روزی تحت شکنجه های نامعلوم جسمی بوده است. به صورتی که صدای فریاد های وی در راهرو های آن نهاد و در اتاق های بازجویی به وضوح شنیده می شده است. دکتر لطیف حسنی نیز طی تماس تلفنی از شروع اعتصاب غذای خود خبر داده است که از آن زمان تاکنون تماس های تلفنی وی قطع شده است. شاهدان عینی از ادامه ی اعتصاب غذای او در اعتراض به وضعیت نامعلوم دستگیر شدگان اخیر خبر می دهند. با توجه به مستندات فوق می توان به وضعیت حاد نقض حقوق بشر بر سایر دستگیرشدگان ملی آذربایجان نیز پی برد و همه ی این قضایا در حالی رخ می دهد که تاکنون و پس از گذشت ماه ها نهاد های حقوق بشری بین المللی و حتی ایران توجه چندانی

به دستگیری های آذربایجان نداشته اند و متاسفانه پوشش خبری مناسبی نیز رویاروی مسئله نبوده است.

گفتنی است آیدین خواجه ای و نعیم احمدی از اعضای مرکزی شورای دانشکده های انجمن اسلامی دانشگاه تبریز و علوم پزشکی و از اعضای شناخته شدی جنبش دانشجویی آذربایجان، در حالی ماههاست که در سلول های نهاد های امنیتی محبوس اند که کماکان اتهام مشخصی متوجه آنان نمی باشد. همچنین آیدین خواجه ای و نعیم احمدی با توجه به محرومیت دو ترمی آنان از تحصیل و دستگیری های پیشین و دستگیری این بار، در خطر سناریوی اخراج از دانشگاه هستند.

اکنون وضعیت دستگیر شده گان اخیر آذربایجان به ترتیب تاریخ دستگیری به اجمال گزارش داده می شود:

**یوروش (آیت) مهر علی بیگلی:** فعال سرشناس جنبش آزادی خواهی ملت آذربایجان و از فعالین سابق دانشجویی دانشگاه های رشت و تهران از ۲۰ اردیبهشت ماه در سلول نهاد های امنیتی در تبریز نگداری می شود. او تا کنون هیچ دیداری با خانواده ی خود نداشته و ۲ ماه است که تماس های تلفنی وی نیز قطع شده است. یوروش در خانه مسکونی خود در شهر صوفیان دستگیر شده و در مقابل دیدگان فرزند ۲ ساله ی خود به بهانه ی "عدم همکاری در دستگیری" به شدت مورد ضرب و شتم قرار گرفته است. لکه های خون مانده بر روی پیراهن تاتار\_ فرزند خردسال یوروش\_ گواه از ضرب و شتم شدید پدر وی دارد. تاتار تا آمدن مادرش - که خود از دستگیر شدگان بعدی است- در شوک و

تنهایی به سر می برد. یوروش مهر علی بیگلی حائز رتبه ۲ در کنکور کارشناسی ارشد مدیریت بود که در مقطع دکترا ستاره دار اعلام شد. بنا به گفته ی شاهدان عینی وی در طی دوران دستگیری زیر شکنجه های شدید فیزیکی قرار داشته است. وی مدیر مسئول و صاحب امتیاز ماه نامه ی توقیف شده ی "قوپوز" نیز می باشد. آقای مهر علی بیگلی سابقا دو بار طعم بازداشت را کشیده است. اولی در مراسم بزرگداشت پروفیسور زهتابی در شبستر در ۲۱ آذر ۸۱ و دومی در مراسم بزرگداشت بابک خرمدین در قلعه ی بابک در تیر ماه ۸۳. وی سپری کردن ۶ ماه حکم زندان تعزیری را نیز در زندان اهر در پرونده خود دارد.

**آیدین خواجه ای:** فعال سرشناس هویت طلب و از فعالین شناخته شده ی جنبش دانشجویی آذربایجان از ۲۹ اردیبهشت ماه و در آستانه سالگرد اعتراضات گسترده ۱ خرداد ۸۵ آذربایجان در سلول انفرادی نهاد های امنیتی محبوس است. آیدین دانشجوی حقوق دانشگاه تبریز، عضو شورای مرکزی انجمن اسلامی پلمپ شده دانشکده ی انسانی، عضو شورای مرکزی انجمن ادبی پلمپ شده ی سهند و عضو شورای سردبیری نشریاتی چون "چیلتیک" و "ستارخان" می باشد. آیدین خواجه ای تابستان ۸۷ نیز توسط نهاد های امنیتی دستگیر و به سه سال زندان\_ ۱ سال حبس تعزیری و دو سال حبس تعلیقی به مدت چهار سال\_ محکوم گشت. وی طی دستگیری سال گذشته، ۷۵ روز را در سلول های انفرادی نهاد های امنیتی و ۳۰ روز را در بند عمومی زندان تبریز گذراند. همچنین وی دوران حبس تعزیری خود را نیز در زندان تبریز در سال گذشته سپری گردانید. وی در پی تحصن خرداد ۸۶ در دانشگاه تبریز به ۲ ترم

محرومیت از تحصیل محکوم گشت و پس از سپری کردن دوران محرومیت از تحصیل بار دیگر به کمیته انضباطی احضار و به توبیخ کتبی و درج در پرونده و محرومیت از امکانات رفاهی دانشگاه محکوم گشت. وی ترم پیش نیز با سومین احضار به کمیته انضباطی مجبور به گرفتن مرخصی تحصیلی اجباری شد و مسئولان دانشگاه به رغم وعده قبلی پس از صدور مرخصی از سنوات تحصیلی او یک ترم کاستند و این ترم با کارشکنی فراوان تنها اجازه اخذ ۷ واحد را به وی دادند و با دستگیری، وی موفق به حضور در امتحانات ۷ واحدی خود نیز نشد.

**بهبود قلی زاده:** فعال سرشناس و با سابقه ی ملی آذربایجان از ۳۱ اردیبهشت ماه در سلول انفرادی نهاد های امنیتی تبریز در بند است. وی از گالری عکاسی خود در شهر قوشاچای -میانداپ- دستگیر و ماموران با پلمپ مغازه، ۱۰ کامپیوتر موجود در آن را با خود برده اند. بهبود قلی زاده قبلا نیز در اعتراضات ۱ خرداد ۸۵ میانداپ دستگیر و چندین ماه را در بازداشت نهاد های امنیتی گذرانده است. وی دبیر NGO یاشیل یول در میانداپ نیز است که چندی پیش به اتهام اعمال تجزیه طلبی از جانب شورای تامین استان پلمپ گشت. پرونده ی این انجمن غیر دولتی نیز در حال حاضر در دادگاه انقلاب مهاباد در جریان است. از سوی دیگر پرونده ی دیگری نیز علیه آقای قلی زاده در دادگاه انقلاب به جریان افتاده است که اتهام آن "امتناع از تعویض نام ترکی مغازه وی" عنوان شده است. چندی پیش نیز مادر بهبود قلی زاده طی نامه ی سرگشاده ای به ریاست قوه ی قضائیه به نقض حقوق قانونی فرزندش در نهاد های امنیتی اعتراض کرده و عنوان داشته که: "اینجانب طاهره پورامام قلی ساکن

شهر میاندآب، پس از حدود دو ماه مراجعات و پیگیری های مکرر به مراجع ذیصلاح جهت آگاهی از علل دستگیری بهبود قلی زاده، نهاد های مزبور به جای پاسخگویی، به تهدید جانی و ارباب این جانب و خانواده اقدام نموده اند."

**دکتر علیرضا عبدالهی:** فعال سرشناس و با سابقه ی مدنی آذربایجان در سالگرد قیام خرداد ۸۵ آذربایجان توسط نهاد های امنیتی دستگیر شد. وی از مطب دندانپزشکی خود در شهر اورمیه دستگیر و به سلول های انفرادی نهاد های امنیتی تبریز ارجاع داده شده است. پس از دستگیری وی خانه او و خانه مادر وی تفتیش و بازرسی شده است. وی از فعالین سابق دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی تهران است. دکتر عبداللی عضو هیئت موسس و شورای مرکزی NGO بیلیم یولو در اورمیه می باشد که از جانب فرمانداری اورمیه به اتهام قوم گرایی توقیف شده است. همچنین وی عضو کانون نشریات آذربایجان نیز می باشد. آقای عبداللهی از یک ماه پیش هیچ تماس تلفنی با خانواده ی خود نداشته است.

**بهمن نصیر زاده:** فعال باسابقه، معلم و شاعر آذربایجان از ۱ خرداد ماه در بند نهادهای امنیتی قرار دارد. وی ساعت ۲ بامداد بدون ارایه هیچ گونه حکمی در منزل مسکونی خود در شهر ماکو دستگیر شده و به اداره اطلاعات تبریز منتقل شده است. همچنین خانه ی وی بدون ارایه ی حکم قضایی تفتیش شده و دوربین فیلم برداری، کیس کامپیوتر و اشعار دست نوشته ی این شاعر آذربایجانی به مکان نامعلومی برده شده است. آقای نصیرزاده بیش از این در خرداد ۸۵ و در اعتراضات شهر ماکو دستگیر و یک ماه را در نهاد های امنیتی ماکو گذرانده بود.

**مهندس شهرام رادمهر:** فعال شناخته شده ی حرکت ملی آذربایجان ۳ خرداد ماه توسط ماموران نهادهای امنیتی دستگیر شده است. وی پس از دستگیری و تفتیش منزل مسکونیش در مشکین شهر، به اداره اطلاعات تبریز منتقل شده است. او در دوران تحصیل مقطع فوق لیسانس به دلیل فعالیت های سیاسی در اوایل دهه ی ۷۰ اخراج انضباطی شده است. همچنین وی در اعتراضات ۲۱ آذر ماه ۸۲ دستگیر و پس از گذراندن ماه ها سلول انفرادی به ۶ ماه حبس تعلیقی محکوم شده بود. گفتنی است مهندس رادمهر در طول دوران دستگیری تنها چند بار به صورت تلفنی با خانواده ی خویش تماس یافته است.

**دکتر لطیف حسنی:** فعال شناخته شده مدنی آذربایجان از ۳ خرداد ماه در سلول انفرادی نهاد های امنیتی محبوس است. دکتر حسنی پس از تفتیش منزل مسکونی خود در کرج دستگیر و به نهادهای امنیتی تبریز منتقل شد. وی دکترای خود را در رشته ی حقوق روابط بین الملل در دانشگاه تهران کسب کرده است و از تحلیلگران برجسته حرکت ملی به شمار می رود. وی در دوره گذشته ی شورای شهر کرج کاندیدا شده و توسط شورای نگهبان رد صلاحیت شد. همچنین دکتر لطیف حسنی طی تماسی که در تاریخ ۲۳ تیر ماه با خانواده خود داشته است از آغاز اعتصاب غذای خود در اعتراض به "شرایط بد اطلاعات" خبر داده است که تماس تلفنی وی به سرعت قطع شده و تاکنون تماسی با خانواده ی خود نداشته است. شاهدان عینی که تا دو هفته بعد از این تاریخ در نهادهای امنیتی حضور داشته اند از ادامه اعتصاب غذای وی تا آن تاریخ خبر داده اند. متأسفانه بی خبری مطلق از وضعیت آقای حسنی و اعتصاب غذای وی نگرانی های زیادی را در مورد وضعیت سلامت وی به وجود آورده است.

همسر وی به دلیل حمله عصبی تقریباً قادر به راه رفتن نمی باشد و دچار نارسایی های حرکتی شده است. خانواده ی دکتر حسنی تهدید شده اند که در صورت مصاحبه با رسانه های "بیگانه" عواقب "بدی" در انتظار آنان خواهد بود.

**پینار فرج زاده:** فعال سرشناس هویت طلب و از فعالین مدنی حقوق زن آذربایجان ۴ خرداد ماه توسط ماموران نهاد های امنیتی بازداشت شد. وی در منزل پدری خود در شهر اورمیه دستگیر و به اداره ی اطلاعات تبریز منتقل شده است. کامپیوتر شخصی و آلبوم های عکس پینار در تفتیش منزل پدری او توسط ماموران با خود برده شده است. خانم فرج زاده از فعالین سابق دانشجویی آذربایجان در دانشگاه علوم پزشکی ایران و از مدافعین حقوق زنان است. وی بارها به اداره ی اطلاعات اورمیه فراخوانده شده بود و به صورت مکرر تحت تهدید های امنیتی قرار داشت. وی در یک ماهه ی اول بازداشت خویش هیچ تماس تلفنی با خانواده خود نداشته و سپس تنها چند تماس کوتاه تلفنی داشته است. گفتنی است وی خواهر خانم یوروش مهر علی بیگلی از دستگیرشدگان اخیر می باشد.

**اکبر آزاد:** استاد اکبر آزاد از فعالین شناخته شده و با سابقه ی ملی آذربایجان از ۴ خرداد ماه در حبس نهاد های امنیتی قرار دارد. آقای آزاد پس از تفتیش منزل مسکونی خود در تهران دستگیر و به اداره اطلاعات تبریز منتقل شده است. اکبر آزاد از نویسندگان و روزنامه نگاران با سابقه ی حرکت ملی به شمار می رود. او عضو انجمن بین المللی قلم بوده و اخیراً دو مطلب او در باب زبان مادری به عنوان نویسنده ی دربند در نشریه ی انجمن منتشر شده است. اکبر آزاد طی دستگیری های خود در سال های ۸۵، ۸۳ و ۸۷، ماه ها در سلول

انفرادی نهاد های امنیتی بوده است و به دلیل حضور در مراسم بزرگداشت بابک خرمدين در قلعه ی بابک در سال ۸۴، چهار ماه حبس تعزیری را در زندان اهر گذرانده است. آزاد از موسسین گروه چیچک لر قورولوشو، عضو هیئت موسس اتحادیه نهادهای مدنی آذربایجان، عضو هیئت موسس کانون زبان و فرهنگ (دیل و مدنیت اوجاگی) و از نویسندگان نشریه "وارلیق" می باشد که نوشته ها و مقالات بسیاری در زمینه فرهنگ، زبان، تاریخ و ادبیات فولکور آذربایجان دارد.

**یاشار کریمی:** فعال شناخته شده ی مدنی آذربایجان در ۱۸ خرداد ماه توسط ماموران نهاد های امنیتی دستگیر شده است. وی پس از تفتیش منزل پدری خود در شهر خوی دستگیر و به اداره اطلاعات تبریز منتقل گشته است. یاشار کریمی عضو سابق جنبش دانشجویی آذربایجان در دانشگاه بوعلی همدان است. وی سابقا دبیر انجمن ادبی بیان، مدیر مسئول نشریه ی "ایلدیریم" در دانشگاه بوعلی، عضو هیئت تحریریه ی نشریه ی "بولوت" و عضو تشکل شهریار در دانشگاه علوم پزشکی همدان، عضو شورای نویسندگان هفته نامه ی "سینا"، دبیر دومین فستیوال نشریات دانشجویی آذربایجان در همدان و عضو هیئت نظارت بر نشریات آذربایجان بوده است. همچنین وی عضو هیئت موسس و شورای مرکزی NGO اورین و از اعضای NGO آیدین سحر در خوی می باشد. یاشار کریمی پیش از این در خرداد ماه ۱۳۸۲ به اتهام تبلیغ علیه نظام و اقدام علیه امنیت ملی در همدان دستگیر و به مدت ۲ ماه در بازداشتگاه اداره اطلاعات همدان مورد بازجویی و شکنجه قرار داشته است.

**مهندس محمود فضلی:** فعال شناخته شده و با سابقه ی ملی آذربایجان از ۱۸ خرداد در بند نهاد های امنیتی قرار دارد. وی در خانه مسکونی خود در تبریز

دستگیر شده است. طبق گزارشات رسیده درگیری وی با ماموران به دلیل عدم ارابه‌ی حکم تفتیش خانه به ضرب و شتم شدید آقای فضل‌ی منجر شده است. مهندس محمود فضل‌ی از شکل دهندگان جنبش دانشجویی آذربایجان در اوایل دهه‌ی هفتاد محسوب می‌شود. وی عضو هیئت موسس مجمع دانشگاهیان آذربایجان در تهران، از اعضای اصلی انجمن اسلامی علم و صنعت و از اعضای موسس NGO آیدین سحر خوی می‌باشد. وی پیش از این بارها طی سال‌های ۸۱، ۸۲ و ۸۴ دستگیر و ماه‌ها در بازداشتگاه‌های نهاد‌های امنیتی به سر برده است. همچنین آقای فضل‌ی گذراندن ۶ ماه حبس تعزیری را در سال ۸۲ در پرونده‌ی خود دارد. مهندس فضل‌ی آخرین بار در جریان اعتراضات مقابل زندان تبریز در سال ۸۷ در مورد دستگیری تعدادی از فعالین هویت طلب دانشجویی دانشگاه تبریز بازداشت شده بود.

**نعیم احمدی:** فعال شناخته شده‌ی جنبش دانشجویی آذربایجان در ۲۴ خرداد ماه توسط نهاد‌های امنیتی دستگیر شده است. نعیم احمدی خیابان در منزل دانشجویی در تبریز دستگیر شده است. دستگیری وی با ضرب و شتم دوست نعیم و خود او همراه شده است. ضرب و شتم به دلیل خواستن حکم تفتیش منزل از جانب دوست نعیم احمدی صورت پذیرفته است. نعیم دبیر شورای مرکزی انجمن اسلامی پلمپ شده‌ی دانشکده‌ی علوم طبیعی دانشگاه تبریز و علوم پزشکی، عضو شورای مرکزی انجمن ادبی پلمپ شده‌ی سهند و عضو شورای سردبیری نشریاتی چون "تلنگر" و "چلیتیک" در دانشگاه تبریز است. وی پیش از این طی تحصن‌های سه روزه‌ی دانشگاه تبریز در خرداد ۸۶ به ۲ ترم محرومیت از تحصیل محکوم گشت که با سپری کردن آن طی تحصن‌های ماه

مهر ۸۷ تبریز دوباره به کمیته ی انضباطی احضار و حکم توییح کتبی همراه با درج در پرونده و محرومیت از امکانات رفاهی دانشگاه را دریافت کرد. همچنین نعیم احمدی روز ۱۲ مرداد ماه ۸۸ بدون هیچ اتهام و دلیلی به مدت چند ساعت توسط ماموران حفاظت اطلاعات نیروی انتظامی تبریز ربوده شده و مورد ضرب و شتم شدید قرار گرفته بود. با توجه به دستگیری وی در ایام امتحانات این عمل نهاد های امنیتی با توجه به ترم های محرومیت قبلی به سناریویی برای اخراج وی از دانشگاه تعبیر می شود.

**آراز سلیمانی:** فعال شناخته شده ی جنبش دانشجویی آذربایجان در ۲۷ خرداد ماه توسط نهاد های امنیتی دستگیر شده است. وی در منزل پدری در شهر اردبیل دستگیر شده است. خانواده ی او قبل از دستگیری وی به شدت تهدید شده بودند تا آراز به شهر اردبیل مراجعه و خود را تحویل آنان دهد. آقای سلیمانی از بیماری هپاتیت رنج می برد و اخبار ناخوشایندی از وضعیت جسمانی او به گوش می رسد. متأسفانه چندی پیش خانواده ی آراز به اتاق ۳۷ زندان تبریز خواسته می شوند و از آنها ۲۰۰ هزار تومان پول خواسته می شود. ماموران نهاد های امنیتی این پول را هزینه درمان آراز در بیمارستان سپاه می خوانند. با پیگیری خانواده ی آقای سلیمانی فاش می شود که آراز تحت شکنجه - به احتمال زیاد شوک الکتریکی- سخته ی قلبی کرده و در زمان رسیدن به بیمارستان نبضی نداشته است. پس از احیا وی سه روز در بیمارستان سپاه تحت نظر بوده است. آراز سلیمانی، فعال شناخته شده ی جنبش دانشجویی آذربایجان در دانشگاه بوعلی همدان، دبیر سابق کانون ترکی دانشگاه بوعلی سینای همدان، سردبیر سابق نشریه ی دانشجویی "ایلدیریم"

در دانشگاه بوعلی ، دبیر انجمن ادبی بیان، عضو هیئت تحریریه ی نشریه ی بولوت و عضو شورای نویسندگان هفته نامه ی سینا در شهر همدان است.

**سونا فرج زاده:** فعال شناخته شده ی ملی آذربایجان و فعال حقوق زن در ۲۹ خرداد ماه توسط ماموران نهاد های امنیتی دستگیر شد. خانم فرج زاده هنگام حضور در شعبه چهار دادگاه انقلاب به بازپرسی هاشم زاده -بازپرس پرونده ی دستگیری های اخیر- از دفتر وی بازداشت شده است. وی از فعالین شناخته شده سابق جنبش دانشجویی آذربایجان و از فعالین مدافع حقوق زن است. خانم سونا فرج زاده خواهر پینار و خانم یوروش مهر علی بیگلی از دستگیر شدگان اخیر است. هاشم زاده اتهام دستگیری وی را " تبلیغ علیه نظام" عنوان کرده است. تاتار فرزند خردسال ۲ ساله ی سونا و یوروش اکنون ماه ها به دور از پدر و مادر خود در خانه خویشاوندانش دوران ناگواری را سپری می کند. این کودک خردسال چندی پیش به رغم دستور مقامات قضایی و موافقت نهاد های امنیتی پس از ساعت ها انتظار موفق به ملاقات با مادر خود نشد. تاتار هم اکنون به دلیل سخن بازپرس هاشم زاده که خواسته بود او را نیز به زندان منتقل کنند در جای مخفی نگه داری می شود. نگرانی های مبنی بر این که نهادهای امنیتی به دستور هاشم زاده از تاتار به عنوان گروگان و اهرم فشاری بر پدر و مادرش استفاده کنند، وجود دارد.

**شکر الله قهرمانی فرد:** فعال سرشناس ملی آذربایجان در ۱ تیر توسط ماموران نهاد های امنیتی دستگیر شده است. آقای قهرمانی فرد زمانی که با اتومبیل شخصی خود از تبریز عازم زادگاه خود شهر خودآفرین می شد در شهر کلیبر دستگیر گشته است. سپس ماموران جهت تفتیش خانه ی وی به

خدآفرین رفته اند که به دلیل عدم وجود حکم با مقاومت همسر آقای قهرمانی فرد، موفق به این کار نشده اند. وی معلم و دانشجوی ترم آخر روان شناسی می باشد. شکر الله قهرمانی فرد یکبار نیز در سال ۸۳ با اتهام تجزیه طلبی دستگیر و یک ماه را در انفرادی های ۲۰۹ زندان اوین تهران گذرانده است. گفتنی است وی تا کنون هیچ تماسی با خانواده ی خود نداشته است.

**مهندس حسن رحیمی بیات:** فعال سرشناس مدنی آذربایجان از ۱۲ تیر در بند نهاد های امنیتی است. وی از محل کار خود در شهر کرج دستگیر و به اداره ی اطلاعات تبریز فرستاده شده است. حسن رحیمی از فعالین شناخته شده ی حقوق بشری آذربایجان و عضو کمیته ی گزارشگران حقوق بشر ایران می باشد. وی قبلا نیز در جریان دستگیری های یک مهمانی افطار در تهران در سال ۸۷، ۴۰ روز را در سلول های انفرادی بند ۲۰۹ زندان اوین گذرانده است. متأسفانه آقای رحیمی نیز تاکنون هیچ تماسی را با خانواده ی خود نداشته است و از این بابت موجبات نگرانی زیادی را سبب گشته است.

**تازری لار سرگیسی ...**

**بوراسی گوئی آذربایجان!**

**باشکند، تبریز!**

تونوقلامالار داوام ائدبر...

تانرىلار توتوقلانبر،

دوستاقلار سرگى يە چنوريلير..

"تانرىلار سرگىسى"

ننچە گونده بىر تانرى

بىر گونده ننچە تانرى

دوستاقلار سئوينبر،

دوستاقلار اوتانبر،

دوستاقلار چاشير...

و دوستاقليلار؛ بئرل تانرىلار دئمك...

دوستاقلار باش ايبر تانرىلار...

دوستاقلار اوتانبر...

دوستاقلارين دووارلارى كىچىلىر تانرىلارين بۇيوكلويوندن

دوستاقلار چاشير...

اۇزونو هر زامان كۇتو اينسانلارا حاضيرلايان دوستاق ، تانرىلارين گۇروشوندن  
شاشقين قالير

اۇزوندن ايبره نير...

تانرىلار دوستاغا سيغماز، گۇرن بونلارى ننچە اۇزونده يئرلشديره جك؟!

"بىز بئر اوزونده كى تانرىلاريق، بىزه يئنىلمك، سارسيلماق ياراشماز..." ديبه  
رك ،

بونو اثباتلاماغا گنتدیلر تانریلار

و بو گون بیز قالدیق تانریلاشما سیراسیندا....

تانریلارلا کنجیردییمیز آنلاری وراقلا یاراق،

تانریلارین یولونو دوشونه رک،

تانریلارین اینامینی یامسیلایاراق